

Światowy Dzień Ziemi 2026

EduTrend Tygodnia. Zainspirowani Lubelszczyzną (nr 44)

Tradycyjnie co roku 22 kwietnia obchodzimy **Światowy Dzień Ziemi**.
W tym roku motywem przewodnim jest hasło: „**Zainwestuj w naszą planetę**”.
Nazwa ta przypomina, że wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za naszą planetę oraz
że zwykłe codzienne czynności mogą przeciwdziałać zmianom klimatu.

Proponowana lekcja stwarza idealną okazję, aby podnosić świadomość na temat
Chełmskich Torfowisk Węglanowych, pełniących kluczową rolę w ochronie
różnorodności biologicznej, gospodarce wodnej oraz redukcji gazów cieplarnianych,
i aby wzmocnić poczucie więzi z własnym regionem - **Lubelszczyzną**.

Inspiracją stał się materiał Jolanty Loritz-Dobrowolskiej, który znajduje się na zpe.gov.pl,
„Wpływ człowieka na obieg pierwiastków w przyrodzie”, w którym uczniowie III etapu
edukacyjnego poznają obieg pierwiastków w przyrodzie, wpływ człowieka na krążenie materii
oraz różnorodność biologiczną i jej zagrożenia - z uwzględnieniem lokalnych
Chełmskich Torfowisk Węglanowych.

Dlaczego warto?

Realizacja scenariusza:

- Podnosi świadomość na temat istotnej roli tradycyjnej wiedzy w utrzymaniu ekosystemów torfowisk, ochronie dziedzictwa historycznego i kulturowego **Lubelszczyzny**.
- Umacnia poczucie przynależności – szerzymy wiedzę o **Chełmskich Torfowiskach Węglanowych**, co jest istotne ze względu na ich kluczową rolę w środowisku.
- Tworzenie scenariuszy o tych ekosystemach to edukacja o **zrównoważonym rozwoju**, ochronie bioróżnorodności **Lubelszczyzny**.

Elementy lokalnej tożsamości i tradycji

W lekcji pojawiają się:

- elementy, które kierują uwagę ucznia na naszą małą ojczyznę, jaką są torfowiska,
- relacje nt. zrozumienia przeszłości: torfowiska jako „skarbnice wiedzy”, co uczy szacunku do lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,
- edukacja o najrzadszym śpiewającym ptaku Europy, który gniazduje na tych terenach (Natura 2000) - budująca dumę z lokalnej przyrody.

Współpraca z lokalną społecznością

- zaproszenie przedstawiciela **Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, Nadleśnictwa Chełm** lub **Naczelnika Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie** - Wydział Spraw Terenowych II,
- współpraca z **Muzeum Ziemi Chełmskiej** oraz MPGK.

Lokalny akcent medialny – promocja wydarzenia

Uczniowie:

- tworzą fiszki z gatunkami fauny i flory torfowisk oraz obiegiem pierwiastków,
- przygotowują wystawy fotograficzne fauny i flory ChTW,
- przygotowują prezentację multimedialną i plakat, prezentując różnorodność fauny i flory **Chełmskich Torfowisk Węglanowych** oraz obieg pierwiastków w ekosystemie.

Propozycje hashtagów: **#ŚwiatowyDzieńZiemi** **#ChełmskieTorfowiskaWęglanowe**
#ObiegWęglaIAzotuWPrzyrodzie

Struktura zajęć

1. Faza przygotowawcza:

- Nauczyciel prosi uczniów o wyjaśnienie pojęć na podstawie przeczytanego tekstu zawartego w e-materiałach: eutrofizacja, transpiracja, konwekcja, efekt cieplarniany, smog fotochemiczny, bakterie amonifikujące i nityfikujące.
- Rozmowa kierowana na temat torfowisk, obejrzenie fragmentu materiału filmowego dotyczącego Chełmskich Torfowisk Węglanowych (ChTW).
- Nawiązanie do tematu lekcji: burza mózgów nt. wpływu człowieka na obieg pierwiastków w przyrodzie, różnorodności przyrodniczych ChTW.

2. Faza realizacyjna:

Uczniowie pracują w grupach:

- Grupa I - Obieg azotu w przyrodzie z uwzględnieniem ChTW.
- Grupa II - Obieg węgla w przyrodzie z uwzględnieniem ChTW.
- Grupa III - Wpływ człowieka na obiegi pierwiastków w przyrodzie.
- Grupa IV - Walory przyrodnicze ChTW.

3. Faza podsumowująca:

Uczniowie dyskutują na temat zaprezentowanych informacji, wskazują, który plakat czy prezentacja multimedialna, podoba im się najbardziej i uzasadniają swój wybór.

[Link do oryginalnego scenariusza na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#)

Zaprezentowana lekcja jest ważnym elementem pogłębiającym świadomość proekologiczną ucznia. Dzięki tym zajęciom uczniowie zdobędą wiedzę na temat roli człowieka w obiegu pierwiastków w przyrodzie i roli torfowisk, w tym Chełmskich Torfowisk Węglanowych, w tym procesie, które działają jak "filtr", wychwytyjąc min. związki azotu i węgla.

Serdecznie zapraszam

Anna Jonak

Doradca metodyczny ds. biologii w LSCDN